

Ioana Citta Baci:

„O nebunie...”

Profesia de actor n-a fost niciodată nici comodă, nici aducătoare de bani. De ce ați ales-o?

Nu știu exact. Adevărul este că, din clipa în care mama m-a învățat prima poezie - și aveam numai vreo trei ani -, am știut că voi fi actriță. Și nimeni, niciodată, nu m-a mai putut convinge să fac altceva.

Ați fost vreodată dezamăgită de această alegere? Ați avut regrete?

Regrete nu, dar momente grele au fost destule. Am înțeles însă că așa trebuie să fie: să ai puterea să înduri și să treci mai departe.

Ce v-a determinat să perseverați?

Numai dragostea de teatru. Faptul că nu am crezut nici o clipă că actoria este o profesie oarecare, ci o boală, o nebunie fără de care nu aș fi putut trăi.

Sigur că această „indeletnicire” nu e prea comodă nici pentru familie...

Nu mă pot plânge, familia a fost întotdeauna alături de mine. Fiind regizor, soțul meu m-a înțeles și m-a sprijinit cât a putut. Cu fiul meu a fost ceva mai dificil, dar până la urmă totul a intrat pe făgaș normal.

Dacă am scotoci prin trecutul dumneavoastră artistic, care ar fi cele mai importante roluri?

Ar fi atâtea de povestit! De fapt, toate rolurile, o dată interpretate, fac parte din tine. Chiar și atunci când crezi că personajul nu ți se potrivește. După începutul repetițiilor te implici și, cu încetul, constăți că devine cel mai important lucru din lume, cel mai frumos... Sigur că într-o carieră s-au adunat și întâmplări care m-au marcat mai mult decât altele. Așa, de pildă, a însemnat teribil de mult pentru mine rolul Ecaterinei Teodoroiu din piesa lui Nicolae Tăutu, pentru a cărei interpretare am obținut un premiu important la Festivalul Teatrelor Dramatice. Eram și foarte tânără pe atunci, necunoscută, și dintr-o dată m-am trezit în centrul atenției. Alte roluri de mare însemnătate pentru mine au fost Sfânta Ioana din piesa lui G. B. Shaw, Ioana Boiu din *Suflete tari* de Camil Petrescu, iar, mai de curând, Celestina, din piesa cu același titlu, după Fernando de Rojas, Electra din piesa lui Sofocle. Cred că sunt dintre puținii actori care au avut șansa de a juca tragedie antică.

Totuși, v-am văzut jucând și comedie...

Da, cred că am jucat cam tot ce se putea. De exemplu, mă pot lăuda că am fost distribuită în aproape toate piesele lui Durrenmatt. N-am jucat însă niciodată în vreo piesă de Shakespeare sau de Ibsen și numai o singură dată într-una de Cehov - am fost Sonia din *Unchiul Van-nea*, pentru care îi rămân profund recunoscătoare lui Adrian Lupu. Am făcut acest rol la limită de vârstă, dar într-o perioadă extraordinară din viața mea, de căutări, de împliniri...

Cum vă plămădiți personajele?

Greu de spus. E un proces migălos, pe care n-ai cum să-l explici. Citești, citești, recitești, te informezi asupra biografiei autorului, apoi găsești biografia personajului și simți cum se naște în tine câte puțin, câte puțin. De multe ori treci de premieră și o dată te trezești că o replică

În *Doctor cu de-sila* după Molière

ar fi bine s-o rostești altfel. Și abia atunci îți dai seama că așa trebuia să fie.

Aveți emoții înaintea unei premiere?

Cumplit! Și trebuie să mărturisesc că ele cresc cu fiecare an pe care-l adun. Cu vârsta, responsabilitățile devin mai mari. Când ești tânăr te salvează inconștiența. Dar o dată ajuns la maturitate, publicul te cunoaște mai bine și așteaptă mai mult de la tine.

N-ai simțit nevoia să plecați de la Galați? Spre București, de pildă.

O, ba da! În tinerețe. Însă nu am reușit și până la urmă m-am resemnat și am rămas la Galați. Am mai jucat însă și în alte teatre, la Bârlad, Brăila, Târgu-Mureș, Pitești. Dar mi-a fost dat să rămân la Galați. Socotesc că este foarte bună orice schimbare. E adevărat că acum teatrele nu prea mai pot oferi locuințe și e dificil să pornești spre alte orașe dacă nu ai un minimum de confort asigurat. Eu însă am plecat de fiecare dată dintr-un loc în altul din nevoia de schimbare. Fiecare întâlnire cu actori, cu regizori, cu scenografi te maturizează, îți dă putere, te primenește.

Jucând mereu și mereu alături de aceiași oameni te poți manieriza. Noi nu aveam - nici acum nu avem - posibilitatea financiară de a pleca în străinătate ca să vedem cum se face teatru acolo. Așa că m-am mulțumit cu ce s-a putut și nu mă plâng; am întâlnit regizori minunați de la care am avut numai de învățat: Sică Alexandrescu, Ionel Olteanu, Petre Sava Băleanu. Mi-au fost mentori Aura Buzescu și Ionel Olteanu. Discuțiile cu astfel de oameni mă limpezeau.

Există vreo diferență între felul în care se făcea teatru pe vremea tinereții dumneavoastră și acum?

Nu. Cine are pasiune pentru această profesie rămâne pentru totdeauna legat de teatru, înnobilându-l. Iar cine a fost funcționar dramatic înainte este și acum. Sigur că se tot vorbește de necesitatea unei reforme în cultură, dar, după părerea mea, aceasta nu se poate face înaintea celei economice. Altfel, se vor distruge mai ales teatrele din provincie, pentru că deocamdată oamenii cu bani nu iubesc cultura. Până una-alta sunt mai atrași de fotbal. Vedeți, comuniștii n-au iubit nici ei arta scenică, dar au încurajat-o

pentru că voiau să aibă o imagine favorabilă. Așa că au înființat teatre în toată țara. E păcat să fie distruse. Eu cred că ar fi bine ca tinerii absolvenți - care stau în București pentru o reclamă la televiziune sau pentru vreo figurație pe o scenă din Capitală - să meargă în provincie. Dacă ești cu adevărat talentat și pasionat de ceea ce faci, te poți afirma oriunde.

Ce vă doriți acum cel mai mult?

Ați atins un punct dureros. Într-o perioadă în care ești pensionat după criterii de vârstă și nimeni nu se întreabă dacă mai poți juca, ne găsim într-o situație incertă, așa că nu-mi mai fac cine știe ce iluzii. Talentul poate că rămâne același și la 20, și la 60 de ani, dar timpul te ajută să acumulezi experiență. Sunt, desigur, și actori care își încheie cariera la 30 de ani, dar sunt alții care la 70 se află în plină formă. Eu l-am văzut pe Gheorghe Ștorin făcând un rol de neuitat în Regele Lear - și era bătrân și aproape orb. Dar dacă l-ar fi pensionat cu forță, nu l-aș mai fi putut cunoaște.

Marinela Țepuș

profil

„Valoarea nu așteaptă...”

Dacă ar fi să-l parafrazăm pe Corneille, nici talentul nu așteaptă ca vârsta să-l măsoare. O dovedește cu prisosință micuța Daniela Zamfirescu din Râmnicu-Vâlcea, care, la 14 ani neîmpliniți, a fost distinsă cu un Premiu pentru debut în teatru, din partea Inspectoratului pentru cultură al județului Vâlcea, și cu Premiul de excelență pentru actorie, conferit de Fundația „Laicea”. A debutat în 1994, când avea doar nouă ani, la Televiziunea “Etalon”, în emisiunea pentru copii „Jurubiță Năsturel”. A urmat un lung ciclu de interviuri cu actori ca Stela Popescu, Alexandru Arșinel, Ilie Gheorghe, Florin Piersic, Tudor Gheorghe, membrii grupului „Divertis”. În 1995 debutează la

Televiziunea română în piesa **Nu-i prea devreme să fii star**, devenind o vedetă a emisiunii „Feriți-vă de măgăruș!”. În noiembrie 1996 evoluează alături de Eugen Cristea în rolul principal din **Harababura**, spectacol montat de același Eugen Cristea. Între timp, câștigă un concurs pe țară al tinerilor jurnaliști, organizat la Iași, dar și Marele premiu la secțiunea “muzică ușoară” în cadrul Festivalului “Amza Pellea”. Solicitată în repetate rânduri de posturile de televiziune TVR, ProTV, Antena 1 și Tele 7 abc, adună peste 40 de prezențe pe micul ecran...

În februarie 1998, regretatul regizor Dan Micu, directorul artistic al Teatrului “Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea, i-a

încredințat un rol în piesa **Švejk** în spatele frontului, urmat, la câteva luni, de rolul principal din spectacolul **Le petit piaf**, după „Micul prinț” de Antoine de Saint-Exupéry. Impresionat de talentul multilateral - teatral, muzical, coregrafic - al acestei fetițe, regizorul englez Jonathan Chadwick o distribuie și el în ambițiosul spectacol cu piesa **Cum vă place** de William Shakespeare. Dincolo de seriozitate, talent și o perseverență care îi uimește pe cei din jur, Daniela este un copil sedus de miracolul scenei ca de o poveste, visând la clipa când ea însăși va acorda interviuri sau își va vedea fotografia pe prima pagină a unor reviste.

Ion Parhon

Daniela Zamfirescu